

การส่งเสริมหมู่บ้านเศรษฐกิจพึ่งตนเอง

องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง จังหวัดลพบุรี

ประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลวังทองประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ ลักษณะพื้นที่เป็นที่ราบสูงและแห้งแล้ง ซึ่งต้องพึ่งพาน้ำฝนในการทำการเกษตร หากฝนไม่ตกตามฤดูกาลจะส่งผลกระทบต่อการทำงานและการเกษตรและรายได้ของประชาชนเป็นอย่างมาก ทำให้ประชาชนมีความยากจนต่อเนื่อง

ชาวบ้านในหลายหมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 3, 6, 7 และหมู่ 8 ได้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ โดยการรวบรวมเงินทุนจากชาวบ้านเพื่อใช้ในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ หรือให้ชาวบ้านกู้เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ ตามแต่สมาชิกกลุ่มจะเห็นสมควร โดยเฉพาะในหมู่ที่ 8 ซึ่งเป็นหมู่ที่ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก องค์การบริหารส่วนตำบลวังทองพิจารณาเห็นว่าแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์ต่างๆ นั้นเป็นการสร้างกระบวนการเรียนรู้ด้านการออม การลงทุนประกอบอาชีพ และการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน จึงได้มีแนวคิดที่จะนำรูปแบบการดำเนินงานมาขยายผลในหมู่บ้านอื่นๆ

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: โคกเจริญ

จังหวัด: ลพบุรี

ประชากร: 2,518 คน

พื้นที่: 75.30 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

วิถีใหม่

อบต.วังทอง จึงได้จัดทำ “โครงการส่งเสริมหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง” ในปี 2543 โดยการส่งเสริมให้ประชาชนในหมู่บ้านต่างๆ รวมกลุ่มออมทรัพย์ เพื่อให้ประชาชนทุกหมู่บ้านรู้จักการออมเงินร่วมกันเพื่อใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพต่างๆ และเพื่อให้หมู่บ้านต่างๆ สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการทำงาน รวมทั้งสร้างรายได้เสริมให้แก่ประชาชนในชุมชน

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดทำประชาคมหมู่บ้าน และประชาคมตำบล เพื่อเสนอแนวคิดในเรื่องการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ให้แก่ประชาชนในตำบล รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและให้ประชาชนในหมู่บ้านต่างๆ เรียนรู้การบริหารงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จร่วมกัน โดยมีกลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 8 เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโคกเจริญเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น และให้คำแนะนำถึงวิธีการดำเนินงาน
2. จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ ขึ้นในหมู่ที่ 1, 4 และ 5 โดยให้กลุ่มที่จัดตั้งใหม่ได้เรียนรู้การบริหารงานจากกลุ่มที่ประสบความสำเร็จ โดยที่การดำเนินงานของกลุ่มต่างๆ จะมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกันดังนี้
 - จัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานของกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีคณะกรรมการกลุ่มละ 9 คน โดยคัดเลือกจากสมาชิกในแต่ละหมู่บ้าน และคณะกรรมการจะทำหน้าที่ในการบริหารงานต่างๆ ของกลุ่ม
 - ระดมทุนจากสมาชิก หักละ 10 บาท โดยจะกำหนดให้สมาชิกต้องส่งเงินทุกเดือน
 - นำเงินที่ได้ปล่อยกู้ให้กับสมาชิกเพื่อใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ ซึ่งมีจำนวน 3 กลุ่ม ที่ให้สมาชิกกู้ยืม ได้แก่ หมู่ที่ 3 ให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาท/เดือน หมู่ที่ 5 ให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท/เดือน และหมู่ 8 ให้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท/เดือน

3. อบต.สนับสนุนงบประมาณสนับสนุนให้แก่กลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน ได้แก่ กลุ่มผ้าทอมือในหมู่ที่ 7 ซึ่งดำเนินการทอผ้าฝ้ายมัดหมี่ลายนกคู่ โดยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ เป็นเงิน 100,000 บาท และสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์เพิ่มเติม จำนวน 250,000 บาท และสนับสนุนเงินให้กับหมู่ที่ 8 เพื่อจัดตั้งโรงเรือนป้อนน้ำมันขนาดเล็ก จำนวน 83,900 บาท รวมทั้งได้จัดซื้อรถแทรกเตอร์ และเครื่องอัดฟางข้าวให้บริการต่อกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ เพื่อลดต้นทุนในการผลิตให้แก่กลุ่ม โดยที่เมื่อมีความจำเป็นจะใช้ให้กลุ่มทำหนังสือขอยืมสงให้ อบต.

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. งบประมาณจากงบกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล ในปี 2545 จำนวน 899,900 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ ดังนี้
 - จัดตั้งโรงเรือนป้อนน้ำมันขนาดเล็ก จำนวน 83,900 บาท
 - สนับสนุนกลุ่มทอผ้า จำนวน 100,000 บาท
 - จัดซื้อรถแทรกเตอร์ และเครื่องอัดฟางข้าว จำนวน 716,000 บาท
2. งบประมาณของ อบต.วังทอง ในปี 2546 จำนวน 250,000 บาท เพื่อสนับสนุนกลุ่มทอผ้า

การระดมทุน/การระดมหุ้น

1. กลุ่มต่างๆ ระดมหุ้นจากสมาชิกหุ้นละ 10 บาท ซึ่งกลุ่มต่างๆ มีเงินจากการระดมหุ้นดังนี้
 - หมู่ 1 มีเงินจากการระดมหุ้น 45,000 บาท
 - หมู่ 3 มีเงินจากการระดมหุ้น 170,000 บาท
 - หมู่ 4 มีเงินจากการระดมหุ้น 33,000 บาท
 - หมู่ 5 มีเงินจากการระดมหุ้น 67,000 บาท
 - หมู่ 6 มีเงินจากการระดมหุ้น 85,000 บาท
 - หมู่ 7 มีเงินจากการระดมหุ้น 80,560 บาท
 - หมู่ 8 มีเงินจากการระดมหุ้น 260,000 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. โรงเรือนป้อนน้ำมัน 1 หลัง
2. รถแทรกเตอร์ 1 คัน
3. เครื่องอัดฟางข้าว 1 เครื่อง

บุคลากร

1. เจ้าหน้าที่ อบต. ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกลุ่มต่างๆ และให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่กลุ่ม ทำงานวันและเวลาราชการ
2. คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มละ 9 คน รวมเป็น 36 คน
3. เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ จำนวน 2 คน ทำงานวันและเวลาราชการ

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ในช่วงปี 2543	- อบต.ได้เห็นความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่ที่ 8 ว่าประสบความสำเร็จในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก จึงได้มีแนวคิดที่จะส่งเสริมให้หมู่บ้านต่างๆ จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นมาเพื่อระดมเงินออมภายในชุมชน - เสนอแนวคิดผ่านที่ประชุมประชาคมหมู่บ้านและประชาคมตำบล ร่วมกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโคกเจริญ	อบต./ ประชาคมตำบล/ ผู้นำชุมชน/ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโคกเจริญ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	เจริญ และระดมความคิดเห็นจากชาวบ้านในชุมชน ซึ่งหมู่บ้านต่างๆ เห็นชอบด้วยและจะจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้านที่พร้อมต่อไป - อบต.ประสานงานกับสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโคกเจริญ และกลุ่มออมทรัพย์หมู่ที่ 8 เพื่อขอความร่วมมือในการถ่ายทอดความรู้ในด้านการบริหารกลุ่มออมทรัพย์ให้แก่หมู่บ้านต่างๆ - จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่ที่ 5 โดยมีสมาชิกกลุ่มจำนวน 59 คน	
ในช่วงปี 2544	- จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่ที่ 4 โดยมีสมาชิกกลุ่มจำนวน 56 คน - จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่ที่ 1 โดยมีสมาชิกกลุ่มจำนวน 69 คน	อบต./ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโคกเจริญ/ กลุ่มออมทรัพย์
ในช่วงปี 2545	- กลุ่มอาชีพต่างๆ ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร ในหมู่ที่ 8 เสนอโครงการก่อสร้างโรงเรือนป้อนน้ำมัน กลุ่มทอผ้า หมู่ 7 เสนอของบสนับสนุนเพื่อจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ และกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือ ของบประมาณในการจัดซื้อรถแทรกเตอร์ และเครื่องอัดฟางข้าว - ประชุมสภา อบต. และสภา อบต.อนุมัติงบประมาณจำนวน 899,900 บาท ซึ่งเป็นงบกระตุ้นเศรษฐกิจระดับตำบล เพื่อใช้ในการดำเนินการ - มอบงบประมาณให้แก่กลุ่มต่าง ๆ ส่วนในกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือนั้น อบต.จัดซื้อรถแทรกเตอร์ และเครื่องอัดฟางข้าวในนามของ อบต. ซึ่งกลุ่มผู้เลี้ยงโค-กระบือจะต้องทำหนังสือขอยืมเมื่อต้องการใช้	กลุ่มอาชีพต่างๆ / ผู้นำชุมชน/ สมาชิกสภา อบต./ คณะผู้บริหาร อบต.
ในช่วงปี 2546	- กลุ่มทอผ้า หมู่ 7 เขียนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ต่างๆ เพื่อใช้ในการผลิต ที่ประชุมสภา อบต. อนุมัติงบประมาณ จำนวน 250,000 เพื่อช่วยเหลือกลุ่ม เนื่องจากเห็นว่ากลุ่มทอผ้าเริ่มมีความเข้มแข็งและสามารถดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องมาตลอด	กลุ่มทอผ้า/ อบต.

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

**สำนักงานพัฒนาชนบท
อำเภอโคกเจริญ**

ทำหน้าที่ให้การสนับสนุนหมู่บ้านต่างๆ ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ร่วมกับ อบต. และเป็นที่ปรึกษาให้แก่กลุ่มต่างๆ ในด้านการบริหารจัดการภายในกลุ่ม

**กลุ่มออมทรัพย์ หมู่ 3, 6,
7 และ 8**

ทำหน้าที่ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่หมู่บ้านที่ต้องการจะจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ผ่านเวทีประชาคมหมู่บ้าน และประชาคมตำบล

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในตำบลวังทองประกอบอาชีพทางด้านเกษตรกรรม ทำไร่ และเลี้ยงสัตว์ ทำให้ต้องพึ่งพาน้ำฝนในการทำเกษตร แต่ลักษณะพื้นที่ในตำบลซึ่งเป็นที่ราบสูงและแห้งแล้ง จึงส่งให้ประชาชนในพื้นที่ประสบกับปัญหาความยากจน
2. ชาวบ้านในหลายหมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 3, 6, 7 และหมู่ 8 ได้มีการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ โดยรวบรวมเงินทุนจากชาวบ้านเพื่อใช้ในการจัดตั้งกลุ่มอาชีพ หรือให้ชาวบ้านกู้เพื่อเป็นเงินทุนในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะในหมู่ที่ 8 ซึ่งเป็นหมู่ที่ประสบความความสำเร็จเป็นอย่างมาก แต่ชาวบ้านในตำบลขาดการเรียนรู้และการถ่ายทอดประสบการณ์ในการจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ให้ซึ่งกันและกัน

หลังการดำเนินการ

1. ชาวบ้านในหมู่บ้านต่างๆ รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์จนครบทุกหมู่บ้าน* (ดังตารางแสดงรายละเอียดของกลุ่ม) ซึ่งกลุ่มต่างๆ ทั้ง 8 หมู่บ้านประสบความสำเร็จในการระดมเงินออมจากสมาชิก และมีจำนวน 3 กลุ่มที่สามารถปล่อยกู้ให้สมาชิกไปลงทุนด้วยอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำประมาณร้อยละ 1-2 บาท/เดือน
2. กลุ่มอาชีพที่มีอยู่ในตำบล ได้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มทอผ้า และกลุ่มผู้เลี้ยงโคกระบือ สามารถดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในรูปแบบกลุ่มได้อย่างเข้มแข็งและต่อเนื่องมากขึ้น โดยที่กลุ่มเกษตรกรสามารถจัดตั้งโรงเรือนป้อนน้ำมันเพื่อจำหน่ายน้ำมันดีเซลราคาถูกกว่าท้องตลาดให้แก่เกษตรกรในหมู่บ้าน ซึ่งส่งผลให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิตได้ส่วนหนึ่ง ส่วนกลุ่มทอผ้าก็นับว่าเป็นกลุ่มที่ประสบความสำเร็จอย่างมาก เนื่องจากกลุ่มมียอดจำหน่ายผ้าฝ้ายทอมือลายนกคู่ประมาณ 100,000 บาท/เดือน ส่งผลให้สมาชิกกลุ่ม จำนวน 20 คน มีรายได้จากการทอผ้าโดยเฉลี่ย 5,000 บาท/คน/เดือน
3. ชาวบ้านในตำบลมีความสามัคคีกัน มีการถ่ายทอดประสบการณ์จากกลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบความสำเร็จให้แก่กลุ่มออมทรัพย์ที่จัดตั้งขึ้นใหม่ รวมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ

* ตารางแสดงรายละเอียดของกลุ่ม

หมู่ที่	ปีที่ก่อตั้ง	จำนวนสมาชิก	เงินออม (บาท)	หมายเหตุ
1	2544	69	45,000	ไม่มีการปล่อยกู้
2	ไม่มีข้อมูล			
3	2531	77	170,000	ปล่อยกู้ 170,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาท/เดือน
4	2544	56	33,000	ไม่มีการปล่อยกู้
5	2543	59	67,000	ปล่อยกู้ 40,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท/เดือน
6	2538	56	85,000	ไม่มีการปล่อยกู้
7	2541	50	80,560	ไม่มีการปล่อยกู้
8	2536	72	260,000	ปล่อยกู้ 190,000 บาท ดอกเบี้ยร้อยละ 1 บาท/เดือน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
ในระยะเริ่มแรกของกลุ่มออมทรัพย์ยังมีการระดมเงินจากสมาชิกเป็นจำนวนน้อย และการบริหารจัดการกลุ่มยังไม่เข้มแข็งเท่าใดนัก	ให้กลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้านต่างๆ ศึกษาการดำเนินงานของ หมู่ 8 ผ่านเวทีประชาคม และอธิบายให้กลุ่มที่เกิดขึ้นใหม่พยายามเรียนรู้จาก

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
	ประสบการณ์ที่หมู่ 8 เคยสำเร็จ-ล้มเหลวมา ซึ่งใช้เวลาถึง 10 ปี กว่าที่กลุ่มจะมีความเข้มแข็งเช่นในปัจจุบัน

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ความตั้งใจจริงของ อบต.วังทองในการสร้างความเข้มแข็งให้แก่กลุ่มออมทรัพย์เพื่อเป็นฐานเงินทุนให้แก่ชุมชน การสนับสนุนด้านทุนในการดำเนินงานให้แก่กลุ่มอาชีพต่างๆ ในชุมชน และการได้รับความร่วมมือจากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโคกเจริญที่เข้ามาให้คำแนะนำและการช่วยเหลือกลุ่มอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งความกระตือรือร้นที่จะช่วยตนเองของประชาชนในชุมชน ส่งผลให้โครงการประสบความสำเร็จ

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายวัลลภ กลั่นโท
ตำแหน่ง : ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง
ที่อยู่ : หมู่ 3 ตำบลวังทอง อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี
โทรศัพท์ : (036) 426 - 600

ชื่อ-นามสกุล : นายชนะชัย ประเสริฐภากร
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง
ที่อยู่ : หมู่ 3 ตำบลวังทอง อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี
โทรศัพท์ : (036) 426 - 600

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวนฤมล บุญหนัก
ตำแหน่ง : ผู้ช่วยฝ่ายการเงิน
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลวังทอง
ที่อยู่ : หมู่ 3 ตำบลวังทอง อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี
โทรศัพท์ : (036) 426 - 600

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวรัตนา คำแก้ว
ตำแหน่ง : นักพัฒนาชุมชน 5
หน่วยงาน : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอโคกเจริญ
โทรศัพท์ : (036) 651 - 085

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2543

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 3 ตำบลวังทอง อำเภอโคกเจริญ จังหวัดลพบุรี 10904
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	75.3 ตารางกิโลเมตร 2,357,742.99 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
งบประมาณรายได้	2,230,955.99 บาท (ปีงบประมาณ 2544)
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	7 คน 1 คน พนักงานท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างประจำ 5 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	2,543 คน ตำบลวังทอง ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน สภาพทั่วไป เป็นพื้นที่ราบเนินเขา ประกอบไปด้วยลำห้วยต่างๆ ได้แก่ ทิศเหนือ ลำห้วยตะคร้อ ทิศตะวันออก ลำห้วย สารามและลำห้วยหนองปากช่อง ทิศตะวันตก ลำห้วย ดงมะเกลือและลำห้วยวังมะเดื่อ ส่วนพื้นที่ทางทิศใต้ เป็นที่ราบเชิงเขา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางด้าน เกษตรกรรม ทำนา ทำไร่ และประกอบอาชีพเสริม คือ การทอดผ้า และรับจ้างทั่วไป